2025/404

25.2.2025

ROZHODNUTÍ RADY (SZBP) 2025/404

ze dne 24. února 2025

o jmenování zvláštního zástupce Evropské unie pro Střední Asii

RADA EVROPSKÉ UNIE,

s ohledem na Smlouvu o Evropské unii, a zejména na článek 33 ve spojení s čl. 31 odst. 2 této smlouvy,

s ohledem na návrh vysoké představitelky Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku,

vzhledem k těmto důvodům:

(1) Dne 13. června 2005 se Rada dohodla na jmenování zvláštního zástupce Evropské unie pro Střední Asii ([1]).

(2) Dne 21. června 2021 přijala Rada rozhodnutí (SZBP) 2021/1013 ([2]), kterým byla zvláštní zástupkyní Evropské unie (dále jen „zvláštní zástupce EU“) pro Střední Asii jmenována paní Terhi HAKALA.

(3) Dne 6. února 2023 přijala Rada rozhodnutí (SZBP) 2023/260 ([3]) o prodloužení mandátu paní Terhi HAKALY jakožto zvláštní zástupkyně EU pro Střední Asii. Mandát zvláštní zástupkyně EU má skončit dne 28. února 2025.

(4) Paní Terhi HAKALA podala žádost o odstoupení, které má nabýt účinku dne 31. prosince 2024.

(5) Měl by být jmenován nový zvláštní zástupce EU pro Střední Asii na období 24 měsíců.

(6) Zvláštní zástupce EU bude vykonávat svůj mandát za situace, která se může zhoršit a která by mohla bránit v dosažení cílů vnější činnosti Unie stanovených v článku 21 Smlouvy,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Zvláštní zástupce Evropské unie

Pan Eduards STIPRAIS je jmenován zvláštním zástupcem Evropské unie (dále jen „zvláštní zástupce EU“) pro Střední Asii na období od 1. března 2025 do 28. února 2027. Rada může po posouzení Politickým a bezpečnostním výborem a na návrh vysokého představitele Unie pro zahraniční věci a bezpečnostní politiku (dále jen „vysoký představitel“) rozhodnout o prodloužení nebo dřívějším ukončení mandátu zvláštního zástupce EU (dále jen „mandát“).

Článek 2

Cíle politiky

Mandát vychází z cílů politiky Unie ve Střední Asii. Tyto cíle zahrnují:

a) podporu vztahů mezi Unií a zeměmi Střední Asie na základě společných hodnot a zájmů stanovených v příslušných dohodách;

b) přispívání k posílení stability a spolupráce mezi zeměmi v regionu;

([1]) Společná akce Rady 2005/588/SZBP ze dne 28. července 2005 o jmenování zvláštního zástupce Evropské unie pro Střední Asii (Úř. věst. L 199, 29.7.2005, s. 100, ELI: http://data.europa.eu/eli/joint_action/2005/588/oj).

([2]) Rozhodnutí Rady (SZBP) 2021/1013 ze dne 21. června 2021 o jmenování zvláštního zástupce Evropské unie pro Střední Asii (Úř. věst. L 222, 22.6.2021, s. 33, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2021/1013/oj).

([3]) Rozhodnutí Rady (SZBP) 2023/260 ze dne 6. února 2023 o prodloužení mandátu zvláštního zástupce Evropské unie pro Střední Asii a o změně rozhodnutí (SZBP) 2021/1013 (Úř. věst. L 35, 7.2.2023, s. 25, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2023/260/oj).

c) přispívání k posílení demokracie, právního státu, řádné správy věcí veřejných a dodržování lidských práv a základních svobod ve Střední Asii;

d) řešení hlavních hrozeb, zejména specifických problémů s přímými důsledky pro Unii;

e) posílení účinnosti a viditelnosti působení Unie v regionu, mimo jiné prostřednictvím užší koordinace s jinými relevantními partnery a mezinárodními organizacemi, například s Organizací pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) a Organizací spojených národů (OSN).

Článek 3

Mandát

1. K dosažení cílů politiky stanovených v článku 2 je obsahem mandátu:

a) podporovat celkovou politickou koordinaci Unie ve Střední Asii a přispívat k zajišťování soudržnosti vnější činnosti Unie v regionu;

b) přispívat k provádění strategie Unie pro posílené partnerství se Střední Asií, doplněné o příslušné závěry Rady a následné zprávy o pokroku při provádění strategie Unie pro Střední Asii, jakož i společného plánu pro prohloubení vztahů mezi EU a Střední Asií;

c) předkládat doporučení a pravidelně podávat zprávy příslušným útvarům Rady;

d) být nápomocen Radě při dalším rozvoji celkové politiky vůči Střední Asii;

e) podporovat pravidelné pořádání politických zasedání na vysoké úrovni mezi Unií a zeměmi Střední Asie;

f) pozorně sledovat politický vývoj ve Střední Asii prostřednictvím rozvoje a udržování úzkých kontaktů s vládami, parlamenty, soudy, občanskou společností a hromadnými sdělovacími prostředky;

g) podporovat spolupráci Kazachstánu, Kyrgyzstánu, Tádžikistánu, Turkmenistánu a Uzbekistánu v regionálních otázkách společného zájmu;

h) rozvíjet vhodné kontakty a spolupráci s hlavními zainteresovanými aktéry v regionu a se všemi příslušnými regionálními a mezinárodními organizacemi, přičemž je třeba zohlednit sílící přítomnost třetích zemí v regionu;

i) ve spolupráci se zvláštním zástupcem EU pro lidská práva přispívat v daném regionu k provádění politiky Unie v oblasti lidských práv, včetně obecných zásad Unie pro lidská práva, a zejména obecných zásad Unie týkajících se dětí a ozbrojených konfliktů a obecných zásad Unie týkajících se násilí páchaného na ženách a dívkách a boje proti všem formám diskriminace žen, jakož i politiky Unie týkající se rezoluce Rady bezpečnosti OSN č. 1325 (2000) o ženách, míru a bezpečnosti, mimo jiné sledováním vývoje situace a podáváním souvisejících zpráv a vypracováváním příslušných doporučení;

j) přispívat v úzké spolupráci s OBSE a OSN k předcházení konfliktům a jejich řešení prostřednictvím rozvoje kontaktů s příslušnými orgány a jinými místními činiteli, jako jsou nevládní organizace, politické strany, menšiny, náboženské skupiny a jejich vedení;

k) přispívat k formulování aspektů společné zahraniční a bezpečnostní politiky ve vztahu ke Střední Asii souvisejících s konektivitou včetně strategie Global Gateway, energetickou bezpečností, bezpečností hranic, bojem proti závažné trestné činnosti včetně drog a obchodování s lidmi, hospodařením s vodními zdroji, životním prostředím a změnou klimatu;

l) podporovat regionální bezpečnost ve Střední Asii v širším geopolitickém kontextu, včetně útočné války Ruska proti Ukrajině a vývoje v Afghánistánu;

m) podporovat informační činnost a demarše Unie ve vztahu k zemím Střední Asie, mimo jiné pokud jde o zamezení obcházení omezujících opatření;

n) podporovat informační činnost a demarše Unie ve vztahu k zemím Střední Asie, pokud jde o respektování nezávislosti, svrchovanosti a územní celistvosti členských států, a to i v rámci všech regionálních a mezinárodních fór.

2. Zvláštní zástupce EU podporuje činnost vysokého představitele a udržuje přehled o všech činnostech Unie v regionu.

Článek 4

Provádění mandátu

1. Zvláštní zástupce EU provádí svůj mandát pod vedením vysokého představitele.

2. Politický a bezpečnostní výbor udržuje se zvláštním zástupcem EU výsadní spojení a je pro zvláštního zástupce EU hlavním orgánem pro styk s Radou. Politický a bezpečnostní výbor poskytuje zvláštnímu zástupci EU strategické a politické vedení v rámci jeho mandátu, aniž jsou dotčeny pravomoci vysokého představitele.

3. Zvláštní zástupce EU koordinuje svou činnost s příslušnými útvary Evropské služby pro vnější činnost (ESVČ).

Článek 5

Financování

1. Finanční referenční částka určená na krytí výdajů souvisejících s mandátem (dále jen „výdaje“) v období od 1. března 2025 do 28. února 2027 činí 2 719 777,34 EUR.

2. Výdaje jsou spravovány v souladu s postupy a pravidly použitelnými na souhrnný rozpočet Unie.

3. Správa výdajů se řídí smlouvou mezi zvláštním zástupcem EU a Komisí. Za veškeré výdaje je zvláštní zástupce EU odpovědný Komisi.

Článek 6

Složení týmu zvláštního zástupce EU

1. V mezích svého mandátu a odpovídajících finančních prostředků, které má k dispozici, odpovídá zvláštní zástupce EU za sestavení svého týmu. Tým zvláštního zástupce EU zahrnuje odborníky na konkrétní politické otázky podle požadavků mandátu. Zvláštní zástupce EU o složení svého týmu neprodleně informuje Radu a Komisi.

2. Členské státy, orgány Unie a ESVČ mohou navrhnout vyslání personálu pro práci v týmu zvláštního zástupce EU. Plat takto vyslaného personálu hradí dotyčný vysílající členský stát, orgán Unie nebo ESVČ. K práci v týmu zvláštního zástupce EU mohou být rovněž vysláni odborníci přidělení členskými státy do orgánů Unie nebo ESVČ. Mezinárodní smluvní pracovníci musí být státními příslušníky některého členského státu.

3. Veškerý vyslaný personál je i nadále administrativně podřízen vysílajícímu členskému státu, vysílajícímu orgánu Unie nebo ESVČ a plní své povinnosti a jedná v zájmu mandátu.

4. S cílem zajistit soudržnost a vzájemný soulad příslušných činností členů týmu zvláštního zástupce EU jsou tito členové zařazeni do příslušných oddělení ESVČ nebo delegací Unie.

Článek 7

Výsady a imunity zvláštního zástupce EU a členů jeho týmu

Výsady, imunity a další záruky týkající se zvláštního zástupce EU a členů jeho týmu, které jsou nezbytné pro dokončení a řádné působení mise zvláštního zástupce EU, se podle potřeby dohodnou s hostitelskými stranami. Členské státy a ESVČ poskytují za tímto účelem veškerou nezbytnou podporu.

Článek 8

Bezpečnost utajovaných informací EU

Zvláštní zástupce EU a členové jeho týmu dodržují bezpečnostní zásady a minimální bezpečnostní normy zavedené rozhodnutím Rady 2013/488/EU ([4]).

Článek 9

Přístup k informacím a logistická podpora

1. Členské státy, Komise, ESVČ a generální sekretariát Rady zajistí, aby měl zvláštní zástupce EU přístup k veškerým důležitým informacím.

2. Logistickou podporu zvláštnímu zástupci EU a členům jeho týmu poskytují podle okolností delegace Unie v regionu nebo členské státy.

Článek 10

Přístup k dokumentům, archivy a ochrana údajů

1. Zvláštní zástupce EU uplatňuje pravidla stanovená v nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ([5]). Vysoký představitel přijme příslušná prováděcí pravidla týkající se zvláštního zástupce EU.

2. Zvláštní zástupce EU chrání fyzické osoby v souvislosti se zpracováním jejich osobních údajů v souladu s pravidly stanovenými v nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1725 ([6]). Vysoký představitel přijme příslušná prováděcí pravidla týkající se zvláštního zástupce EU

Článek 11

Bezpečnost

V souladu s politikou Unie pro bezpečnost personálu vyslaného mimo Unii při provádění operací podle hlavy V Smlouvy přijme zvláštní zástupce EU v souladu se svým mandátem a s ohledem na bezpečnostní situaci v oblasti své působnosti veškerá rozumně proveditelná opatření k zajištění bezpečnosti veškerého personálu, který je mu přímo podřízen, zejména tím, že:

a) na základě pokynů ESVČ vypracuje konkrétní bezpečnostní plán zahrnující zvláštní fyzická, organizační a procedurální bezpečnostní opatření, řízení bezpečných přesunů personálu do oblasti jeho působnosti a uvnitř této oblasti, jakož i řízení bezpečnostních událostí, a dále vypracuje pohotovostní plán a evakuační plán;

b) zajistí, aby byl veškerý personál vyslaný mimo Unii pojištěn pro případ zvýšeného rizika, jak vyžaduje situace v dané oblasti působnosti;

c) zajistí, aby byl veškerý personál, který má být vyslán mimo Unii, včetně najatého místního personálu, prošel před příjezdem nebo bezprostředně po příjezdu do oblasti působnosti náležitým bezpečnostním školením na základě stupně rizika, které pro danou oblast vyhodnotí ESVČ;

d) zajistí, aby byla provedena veškerá schválená doporučení vydaná na základě pravidelných posouzení bezpečnosti, a podává vysokému představiteli, Radě a Komisi písemné zprávy o provádění těchto doporučení a o dalších bezpečnostních otázkách v rámci pravidelných zpráv o pokroku a závěrečné souhrnné zprávy o provádění mandátu uvedených v článku 15.

([4]) Rozhodnutí Rady 2013/488/EU ze dne 23. září 2013 o bezpečnostních pravidlech na ochranu utajovaných informací EU (Úř. věst. L 274, 15.10.2013, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2013/488/oj).

([5]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1049/2001 ze dne 30. května 2001 o přístupu veřejnosti k dokumentům Evropského parlamentu, Rady a Komise (Úř. věst. L 145, 31.5.2001, s. 43, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2001/1049/oj).

([6]) Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2018/1725 ze dne 23. října 2018 o ochraně fyzických osob v souvislosti se zpracováním osobních údajů orgány, institucemi a jinými subjekty Unie a o volném pohybu těchto údajů a o zrušení nařízení (ES) č. 45/2001 a rozhodnutí č. 1247/2002/ES (Úř. věst. L 295, 21.11.2018, s. 39, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2018/1725/oj).

Článek 12

Podávání zpráv

Zvláštní zástupce EU pravidelně podává zprávy vysokému představiteli. Zvláštní zástupce EU pravidelně podává zprávy Politickému a bezpečnostnímu výboru a podle potřeby zprávy rovněž pracovním skupinám Rady. Pravidelné zprávy jsou rozesílány prostřednictvím sítě COREU. Zvláštní zástupce EU může podávat zprávy Radě pro zahraniční věci. V souladu s článkem 36 Smlouvy se může zvláštní zástupce EU podílet na podávání informací Evropskému parlamentu.

Článek 13

Koordinace

1. Zvláštní zástupce EU přispívá k jednotě, konzistentnosti a účinnosti činností Unie a pomáhá zajišťovat, aby všechny nástroje Unie a opatření členských států byly uplatňovány konzistentně v zájmu dosažení cílů politiky Unie. Ve vhodných případech jsou navazovány kontakty s členskými státy. Činnosti zvláštního zástupce EU jsou koordinovány s činnostmi prováděnými oddělením ESVČ příslušným pro danou zeměpisnou oblast a s Komisí. Zvláštní zástupce EU pravidelně informuje mise členských států a delegace Unie.

2. Na místě udržuje zvláštní zástupce EU úzké styky s příslušnými vedoucími misí členských států a vedoucími delegací Unie. Ti se snaží být zvláštnímu zástupci EU co nejvíce nápomocni při provádění mandátu. Zvláštní zástupce EU rovněž udržuje vztahy s dalšími mezinárodními a regionálními subjekty působícími na místě.

Článek 14

Pomoc ve vztahu k nárokům

Zvláštní zástupce EU a členové jeho týmu jsou nápomocni při řešení veškerých nároků a závazků vyplývajících z mandátů předchozích zvláštních zástupců EU pro Střední Asii a poskytují k tomuto účelu administrativní pomoc a přístup k relevantním dokumentům.

Článek 15

Přezkum

Provádění tohoto rozhodnutí a jeho soulad s jinými iniciativami Unie v regionu podléhají pravidelnému přezkumu. Zvláštní zástupce EU předkládá vysokému představiteli, Radě a Komisi pravidelné zprávy o pokroku a do 30. listopadu 2026 předloží závěrečnou souhrnnou zprávu o provádění mandátu.

Článek 16

Vstup v platnost

Toto rozhodnutí vstupuje v platnost dnem přijetí.

V Bruselu dne 24. února 2025.

Za Radu

předsedkyně

K. KALLAS